

Woon- en werkgebied De Overhoeken Berkel-Enschot en de aanvulling daarop

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

25 juni 2007 / rapportnummer 1525-105

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Tilburg
Postbus 90157
5000 LL Tilburg

uw kenmerk
PU2006_013710 JJ

uw brief
9 november 2006

ons kenmerk
1525-106/Ib/aa

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
Woon- en werkgebied
De Overhoeken Berkel-Enschot en de
aanvulling daarop

doorkiesnummer
(030) 234 76 12

Utrecht,
25 juni 2007

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Woon- en werkgebied De Overhoeken te Berkel-Enschot en de aanvulling daarop.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Woon- en werkgebied
De Overhoeken Berkel-Enschot

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Woon- en werkgebied De Overhoeken Berkel-Enschot
en de aanvulling daarop

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport Woon- en werkgebied De Overhoeken Berkel-Enschot en de aanvulling daarop,

uitgebracht aan de gemeenteraad van Tilburg door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Woon- en werkgebied De Overhoeken Berkel-Enschot,

de secretaris

ir. I.G.M. de Bondt

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 25 juni 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN HET CONCEPT AANGEVULD MER (DELEN A EN B).....	2
3. DEEL B: ENSCHOTSE BAAN	3
4. TOELICHTING OP HET OORDEEL	3
4.1 Locatiekeuze en woningbehoefte	3
4.2 Milieueffecten en toetsingskader.....	4
4.3 Verkeerskundige aannames en afgeleide effecten	5
4.4 Verkeersintensiteiten	5
4.5 Meest milieuvriendelijke alternatief	6
4.6 Luchtkwaliteit.....	6
4.7 Geluid.....	7
5. OVERIGE OPMERKINGEN TEN BEHOEVE VAN “DELEN B”.....	7

BIJLAGEN

1. Projectgegevens
2. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Tilburg heeft het voornemen om nieuwe woon- en werkgebieden, zogenaamde Overhoeken aan de west- en noordkant van Berkel-Enschot te ontwikkelen. Er zullen waarschijnlijk meer dan 2000 woningen worden gerealiseerd. Het totale oppervlak van de vier Overhoeken bedraagt 183 ha. Hiervan zal 6,8 ha worden ingericht voor voorzieningen en 11,5 ha als bedrijventerrein. Ten behoeve van de vrijstellingsbesluiten voor de Overhoeken moeten artikel 19 procedures worden doorlopen en een milieueffectrapport (MER) worden opgesteld. De gemeenteraad van Tilburg treedt op als bevoegd gezag¹.

Bij brief van 9 november 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Het MER is op 17 november 2006 ter inzage gelegd.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen², die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 4 juli 2005;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER³.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluiten over de bestemmingsplannen. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Voor technische informatie over de m.e.r. wordt verwezen naar bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Wm, artikel 7.10.

2. OORDEEL OVER HET MER EN HET CONCEPT AANGEVULD MER (DELEN A EN B)

MER

Het MER van augustus 2006 dat in november 2006 aan de Commissie is aangeboden heeft het karakter van een plan-MER. Het MER moet echter ten grondslag liggen aan vier artikel 19 besluiten. Voor besluitvorming over een ontheffing van de vigerende bestemmingsplannen is een besluit-MER noodzakelijk, waarin de milieueffecten meer in detail worden beschreven. De Commissie heeft geadviseerd om een aanvulling op te stellen⁴. In deze aanvulling moet een concreet toetsingskader worden opgenomen. De milieueffecten van de Overhoek, die als eerste wordt ontwikkeld (Enschotsebaan), moeten in de aanvulling in detail worden beschreven. Voor de andere Overhoeken wordt pas op termijn een artikel 19 besluit genomen. De Commissie heeft geadviseerd om in de aanvulling te beschrijven hoe de uitwerkingen te zijner tijd aan het toetsingskader worden getoetst. De Commissie heeft aangeraden om te zijner tijd voor de overige drie Overhoeken ook besluit-MER'en op te stellen.

Naast het feit dat het MER niet het karakter heeft van een besluit-MER heeft de Commissie ook andere essentiële tekortkomingen geconstateerd. Deze hadden betrekking op: woningbehoefte en locatiekeuze, de verkeerskundige aannames en intensiteiten, het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) en de luchtkwaliteitsberekeningen.

Aangevuld MER

De initiatiefnemer heeft ervoor gekozen om geen separate aanvulling op te stellen, maar het oude MER aan te passen. Aan de Commissie is gevraagd om advies uit te brengen over het concept aangevuld MER (deel A en deel B), d.d. 11 april 2007⁵. Deel A is het algemene deel, dat voor alle Overhoeken geldt. In deel A is een toetsingskader opgenomen. In deel B wordt ingezoomd op de Enschtotsebaan. In deel B wordt in meer detail ingegaan op de milieueffecten van de ontwikkeling van deze Overhoek en wordt aangetoond dat de ontwikkeling past binnen het toetsingskader uit deel A. Voor de andere Overhoeken zal te zijner tijd een vergelijkbaar "deel B" moeten worden opgesteld. Ook op de overige onderdelen is het MER aangevuld.

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het aangevulde MER (deel A en B) aanwezig is.**

⁴ Op 17 januari 2007 heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van bevoegd gezag en initiatiefnemer, de opstellers van het MER (Grontmij) en de Commissie. Tijdens dit overleg is van gedachten gewisseld over de wijze waarop het MER moest worden aangevuld.

⁵ Na opstellen van dit advies heeft de Commissie de definitieve versie van het aangevulde MER ontvangen, d.d. 11 juni 2007 (deel A en deel B). De definitieve versie heeft geen aanleiding gegeven om het advies te herzien.

3. **DEEL B: ENSCHOTSE BAAN**

Uit deel B blijkt dat er nog diverse onzekerheden zijn rondom de milieueffecten van de ontwikkeling van de Enschtotsebaan. Deze onzekerheden hebben betrekking op:

- het al dan niet gesloten zijn van de grondbalans en het omgaan met de leemlagen (H4);
- de wijze van bouwrijp maken in verband met de leemlagen;
- de waterberging in relatie tot de Watertoets (H5);
- de benodigde capaciteit van waterzuivering;
- de aanwezigheid van archeologische waarden in het deel ten zuiden van de Enschtotsebaan (H6);
- het behoud voor cultuurhistorisch waardevolle bebouwing langs de Enschtotsebaan (H6);
- eventuele ontheffingsaanvragen voor aanwezige flora en fauna (met name voor broedvogels (H7; zie bijlage 6);
- de maatregelen die genomen moeten worden om de geluidshinder te beperken (H9).

■ De Commissie adviseert om bovenstaande onzekerheden bij de verdere uitwerking van de inrichting te vertalen in concrete maatregelen.

4. **TOELICHTING OP HET OORDEEL**

4.1 Locatiekeuze en woningbehoefte

MER

Uit de startnotitie kwam naar voren dat de woningbehoefte en locatiekeuze grotendeels waren bepaald voor aanvang van de m.e.r.-procedure. Zo is in de startnotitie aangegeven dat de notitie Woningbouwprogramma 2001 uit gaat van 1500 woningen in de Overhoeken en dat in het Stedenbouwkundig plan de woningbouwopgave verder is aangescherpt tot bijna 2000 woningen. Gebaseerd op de informatie uit de startnotitie is als hoofdpunt in de richtlijnen opgenomen dat er in het MER een onderbouwing, inclusief milieuargumenten moet worden gegeven van eerder gemaakte keuzes met betrekking tot de locatie en het aantal woningen.

Uit het MER komt naar voren dat er de afgelopen 10 jaar discussie in de gemeente heeft plaats gevonden over de woningbouwbehoefte. De woningbouwbehoefte is meerdere keren bijgesteld. Hierbij heeft de locatie Overhoeken niet ter discussie gestaan. In het MER worden echter geen argumenten genoemd voor het bijstellen van de omvang van de woningbehoefte en de keuze voor de ontwikkeling van de Overhoeken. Hierdoor wordt niet duidelijk of de realisatie van de Overhoeken (of een gedeelte ervan) noodzakelijk is.

Ondanks dat het aantal woningen in de startnotitie vast leek te liggen, blijkt uit het MER dat het aantal woningen nog niet is bepaald. Het aantal woningen in de alternatieven in het MER varieert van 1930 (basis)alternatief, tot 3314 (verdichtingsalternatief).

Deskundigenoverleg

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat in een aanvulling de locatieafweging inzichtelijk wordt gemaakt. Ook heeft de initiatiefnemer uitgelegd dat het aantal woningen per Overhoek nog niet vastligt, omdat de ontwikkeling van de Overhoeken (m.u.v. de Enschtotsebaan) nog vele jaren in beslag zal nemen. De uitwerkingsplannen zullen door verschillende marktpartijen worden opgesteld. Op dit moment kan alleen een bandbreedte worden gegeven van het aantal woningen dat gerealiseerd zal worden.

Aangevuld MER

In het aangevulde MER wordt de locatieafweging nader onderbouwd. Duidelijk wordt dat de locatie "Overhoeken" niet ter discussie staat.

In het toetsingskader is per Overhoek aangegeven wat het minimale en het maximale aantal woningen is dat per Overhoek wordt gerealiseerd. Voor de Enschtotsebaan ligt het aantal al redelijk vast. Voor de overige Overhoeken is de onzekerheid groter. In de loop van de jaren zal er meer duidelijkheid komen over het daadwerkelijke aantal woningen in deze Overhoeken. In de besluit-MER'en (deel B) die voor deze Overhoeken worden opgesteld, zullen de aantallen onderbouwd moeten worden.

4.2 Milieueffecten en toetsingskader

MER

Door de gekozen aanpak en de grote onzekerheden in de woningbouvvolumes zal per Overhoek (door verschillende marktpartijen) nog een nadere uitwerking moeten worden gemaakt. De milieueffecten van de realisatie van de Overhoeken zal (deels) afhankelijk zijn van deze uitwerkingen. De beschreven milieueffecten in het MER geven te weinig inzicht in de uiteindelijke milieueffecten per Overhoek, met name ten aanzien van bodem en water, verkeer, geluid en fijn stof. Het abstractieniveau van de alternatieven in het MER en de keuzes die in het MER onderzocht zijn (hoeveel woningen in de Overhoeken?), sluiten niet aan bij het detailniveau van de besluitvorming (hoe worden de Overhoeken ingericht?). De Commissie heeft geadviseerd om per milieuaspect een toetsingskader te ontwikkelen. Hierin moet per milieuaspect worden gekwantificeerd welke eisen worden gesteld aan de uiteindelijke uitwerkingen.

Aangevuld MER

In het aangevulde MER is in deel A (par. 7.5) een uitgebreid toetsingskader opgenomen. Volgens dit MER (pag. 197) zal in de delen B inzichtelijk worden gemaakt hoe de uitwerkingsplannen invulling geven aan de in het toetsingskader aangegeven milieuaspecten met de bijbehorende criteria. In deel B voor de Overhoek Enschtotsebaan is deze werkwijze gevolgd. Omdat er nog een aantal zaken moeten worden uitgewerkt (zie ook hoofdstuk 3 van dit advies), is de gedetailleerde effectbeschrijving voornamelijk beperkt gebleven tot de aspecten lucht en geluid. Voor de overige aspecten is getoetst of het plan binnen de bandbreedte van het toetsingskader ligt. Hierdoor laat deel B voor de Enschtotsebaan wel zien dat de effecten binnen de bandbreedte vallen, maar beschrijft het niet gedetailleerd de effecten van het nader uitgewerkte plan.

- De Commissie adviseert om in het kader van de besluitvorming over de artikel 19 procedure in de ruimtelijk onderbouwing, op grond van het concrete bouwplan, zo gedetailleerd mogelijk aan te geven wat de omvang van de verwachte milieueffecten zal zijn.

4.3 Verkeerskundige aannames en afgeleide effecten

MER

In het MER zijn enkele aannames gedaan, die de uitkomst van de verkeerskundige berekeningen beïnvloeden. Uit het MER komt echter niet naar voren hoe hard deze aannames zijn en wat de verkeerskundige situatie is, als de aannames niet reëel blijken te zijn. Diezelfde onzekerheid komt terug in de afgeleide effecten geluid en lucht. De aannames, die grote gevolgen kunnen hebben voor de verkeerskundige situatie zijn:

- het verbreden van de Burgemeester Bechtweg. Hiervoor lijkt nog geen besluit te zijn genomen.
- De realisatie van een station aan de spoorlijn Tilburg - Den Bosch. Het treinstation wordt als essentieel beschreven voor enkele alternatieven, waaronder het mma. Gezien de geplande bouwvolumes rondom het station, is de realisatie van dit station niet zeker.

In een aanvulling moet de onzekerheid van de verkeerskundige aannames inzichtelijk worden gemaakt. Van het worst case scenario moet per alternatief inzichtelijk worden gemaakt wat de verkeerskundige en afgeleide milieueffecten (o.a. lucht en geluid) zijn.

Aangevuld MER

In de aanvulling wordt uiteengezet waarom de initiatiefnemer de verbreding van de Burgemeester Bechtweg als staand beleid beschouwt. Ondanks dat er nog geen definitief besluit is genomen over de financiering van de weg, kan de aanname dat de weg wordt verbreed gebillijkt worden.

In het aangevulde MER is het scenario dat er geen treinstation wordt gerealiseerd verkeerskundig geanalyseerd. Op basis van de verkeersintensiteiten wordt geconcludeerd dat de extra verkeersbewegingen over de weg weinig gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting. De Commissie kan deze verwachting onderschrijven. De concentraties fijnstof en NO₂ liggen dermate ver onder de maximaal toegestane waarde dat de extra uitstoot door gemotoriseerd verkeer niet tot overschrijding van de normen zal leiden. Met betrekking tot geluid merkt de Commissie op dat de effecten van de extra verkeersbewegingen niet hoorbaar zullen zijn.

4.4 Verkeersintensiteiten

MER

De bijlage over de verkeersberekeningen geeft aan, dat voor alle alternatieven is uitgegaan van hetzelfde wegennetwerk. In de beschrijving van de alternatieven in het MER is wel gevarieerd, met name in de configuratie van de gebiedsontsluitingswegen aan de westkant van de bebouwing.

Deskundigenoverleg

Tijdens het deskundigenoverleg heeft de initiatiefnemer aangegeven dat de verkeersintensiteiten in de tabel op pag. 158 van het MER zijn gebaseerd op één variant, die met het verkeersmodel is doorgerekend. Naar aanleiding van deze toelichting heeft de Commissie geadviseerd om in de aanvulling aan te geven waarop de verkeersintensiteiten zijn gebaseerd. Ook moet inzichtelijk worden gemaakt waarom voor deze benadering is gekozen.

Aangevuld MER

Het aangevulde MER stelt dat de verkeersintensiteiten zijn bepaald met behulp van modelberekeningen. Bij alle inrichtingsalternatieven is gebruik ge-

maakt van dezelfde ontsluitingsstructuur. Er is wel gevarieerd met de configuratie van de gebiedsontsluitingsweg aan de westzijde van de Overhoeken. In het aangevulde MER zijn de intensiteiten beschreven op basis van berede-nerde interpretaties van de modeluitkomsten. Hieruit volgt een plausibel beeld.

4.5 Meest milieuvriendelijke alternatief

MER

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) is gebaseerd op een situatie waarbij er een treinstation en 2592 woningen worden gerealiseerd. Gezien de grote onderzekerheid in de realisatie van het treinstation kunnen vraagtekens gezet worden bij het realiteitsgehalte van het mma.

Door het gekozen detailniveau van het MER kan niet met zekerheid worden gesteld dat het mma ook daadwerkelijk het meest milieuvriendelijke alternatief is. Zo stelt het MER bijvoorbeeld dat in het mma de leemlaag niet wordt doorbroken. Dit houdt in dat er minder wordt afgegraven / opgehoogd. Het wordt dan echter lastig om een gesloten grondbalans te realiseren en mogelijk is ook drainage noodzakelijk voor het bouwrijp maken van de lager gelegen gebiedsdelen. Uit oogpunt van milieu is dat misschien minder gewenst. Doordat dergelijke zaken in het MER niet zijn uitgewerkt en het toetsingskader ontbreekt, kan niet geverifieerd worden of het mma goed is uitgewerkt.

Deskundigenoverleg

Afgesproken is dat in de aanvulling beschreven wordt hoe de initiatiefnemer aankijkt tegen de realisatie van het treinstation. Ook wordt het aantal woningen onderbouwd. Hierbij zal het aantal te bouwen woningen in de Overhoeken geplaatst worden in een bredere context. Er zal beschreven worden wat de (milieu) consequenties elders in Tilburg zijn als er minder woningen in de Overhoeken worden geplaatst.

Nadat het toetsingskader is uitgewerkt wordt nagegaan of het mma goed gekozen is.

Aangevuld MER

In het aangevulde MER staat waarom realisatie van het station volgens de initiatiefnemer reëel is. Gezien de fase waarin de planvorming van de verschillende Overhoeken en de realisatie van het station zich bevindt, heeft Commissie, naast hetgeen is gesteld in paragraaf 4.3, geen verdere opmerkingen over de realiteitsgehalte van het mma. In de samenvatting van het aangevulde MER is benadrukt dat er in het mma naar wordt gestreefd om de leemlagen zoveel mogelijk in stand te houden om ongewenste effecten op het grondwater te minimaliseren. Bij de uitwerking van de uitwerkingsplannen zal nagegaan moeten worden in hoeverre dit streven gerealiseerd kan worden.

4.6 Luchtkwaliteit

MER

De gegevens over de luchtkwaliteit in het MER zijn onvoldoende. Op basis van tabel 6.17 is de kans reëel dat in 2007/2008 de grenswaarde voor de daggemiddelde concentratie van fijn stof wordt overschreden. Op grond van de kwantitatieve informatie in het MER is het zichtjaar (2015) onvoldoende, overschrijdingen kunnen in de tussenliggende jaren niet uitgesloten worden.

De Commissie heeft haar twijfels geuit over de gehanteerde achtergrondconcentraties in het MER. Het lijkt erop dat voor 2004 uit is gegaan van verouderde gegevens en voor de toekomst van de meer recente GCN-gegevens. De Commissie heeft aangegeven dat het achtergrondniveau in 2004 lager ligt dan in het KEMA-rapport en het MER staat.

Deskundigenoverleg

Tijdens het deskundigenoverleg heeft de initiatiefnemer aangegeven dat in het MER inderdaad gebruik is gemaakt van gedateerde achtergrondconcentraties. De Commissie heeft aangeraden om in de aanvulling accurate luchtkwaliteitsgegevens op te nemen. Het achtergrondniveau in 2004 moet worden aangepast. De Commissie heeft de verwachting geuit dat hierdoor zal blijken dat er in 2004 geen sprake was van overschrijdingen en dat kan worden aangetoond dat er in de tussenliggende jaren (2005-2014) geen problemen zijn (mits uit de worst case situatie voor verkeer geen andere inzichten naar voren komen). Indien dat niet klopt, moet alsnog voor het jaar van het eerste artikel 19 besluit de luchtkwaliteit worden berekend. Indien de resultaten overschrijding van de grenswaarde voor de daggemiddelde fijn stofconcentratie aantonen, moet in het MER worden gesaldeerd conform art. 7, derde lid van het Blk 2005.

Aangevuld MER

In het aangevulde MER wordt inzichtelijk gemaakt dat de ontwikkeling van de Overhoeken geen overschrijding van grenswaarden voor luchtkwaliteit veroorzaakt. Om te voldoen aan de eisen voor het MER is hiermee voldoende informatie over luchtkwaliteit beschikbaar. De Commissie wijst erop dat voor de artikel 19 procedure het noodzakelijk is dat het luchtonderzoek zodanig wordt aangepast, dat het voldoet aan het huidige Meet- en rekenvoorschrift (november 2006) en dat het gebaseerd is op de meest recente achtergrondgehalten, meteorologische gegevens en emissiefactoren.

4.7 Geluid

De Commissie wijst erop dat de Wet Geluidhinder is gewijzigd per 1 januari 2007. Dit houdt in dat de geluidsbelasting voor de nog te schrijven B-delen in de nieuwe dosismaat L_{den} moet worden uitgedrukt. Ook bij de verdere uitwerking van de plannen voor de Enschtsebaan moet de geluidsbelasting in L_{den} worden uitgedrukt. De Commissie heeft vanuit milieuoptiek er geen bezwaar tegen dat de geluidsbelasting in het MER nog in de oude dosismaat is uitgedrukt.

5. **OVERIGE OPMERKINGEN TEN BEHOEVE VAN “DELEN B”**

De procedure, die voor de realisatie van de vier Overhoeken wordt doorlopen, is uniek. Er worden vier separate vrijstellingsbesluiten genomen. De woningaantallen liggen per Overhoek ruim onder de m.e.r.-drempel van 2000 woningen. Achteraf gezien had het voor de hand gelegen om één plan-MER op te stellen voor de gezamenlijke Overhoeken. Vervolgens had per Overhoek een artikel 19 procedure kunnen worden gestart.

Het detailniveau van het MER moet aansluiten bij het detailniveau van het besluit. Voor een vrijstellingsbesluit moet de inrichting van de Overhoeken in meer detail worden uitgewerkt. Voor de Enschtsebaan is de informatie in

deel B nog steeds niet op alle onderdelen even gedetailleerd in kaart gebracht (zie hoofdstuk 3). Gezien de geringe milieueffecten van de ontwikkeling van de Enschotsebaan acht de Commissie dit geen essentiële tekortkoming. Wel adviseert de Commissie om de delen B van de overige Overhoeken in een latere fase op te stellen. Door de delen B te baseren op de bouwinitiatieven kunnen de inrichtingsplannen van de marktpartijen worden meegenomen in het MER.

BIJLAGEN

bij het toetsingsrapport over het milieueffectrapport
Woon- en werkgebied De Overhoeken Berkel-Enschot
en de aanvulling daarop

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van gemeente Tilburg

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Tilburg

Besluit: 4 artikel 19 procedures WRO

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1

Activiteit: de realisatie van het woonwerkgebied de Overhoeken aan de west- en noordkant van Berkel-Enschot

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Gemeentenieuws Tilburg: 10 maart 2005
aanvraag richtlijnenadvies: 3 maart 2005
ter inzage legging startnotitie: 11 maart 2005
richtlijnenadvies uitgebracht: 12 mei 2005
richtlijnen vastgesteld: 4 juli 2005
kennisgeving MER in Tilburgse Koerier: 16 november 2006
aanvraag toetsingsadvies: 9 november 2006
ter inzage legging MER: 17 november 2006
toetsingsadvies uitgebracht: 25 juni 2007

Bijzonderheden:

De procedure, die voor de realisatie van de vier Overhoeken wordt doorlopen, is uniek. Er worden vier separate vrijstellingsbesluiten genomen. De woningaantallen liggen per Overhoek ruim onder de m.e.r.-drempel van 2000 woningen. Achteraf gezien had het voor de hand gelegen om één plan-MER op te stellen voor de gezamenlijke Overhoeken. Vervolgens had per Overhoek een artikel 19 procedure kunnen worden gestart.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen.

De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. I.G.M. de Bondt (secretaris)

dr.ir. J. Hoeks

drs. A.L. de Jong

prof.dr.ir. F.M. Maas

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. J. Termorshuizen

BIJLAGE 2

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20062211	Waterschap De Dommel	Boxtel
2.	20061130	Brandweer van de gemeente Tilburg	Tilburg
3.	20061110	Gemeente Oisterwijk	Oisterwijk
4.	20061219	A.B.A.M. Teurlings	Berkel-Enschot

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 t/m 3 op 15 januari 2007

nr. 4 op 2 februari 2007

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Woon- en werkgebied De Overhoeken Berkel-Enschot
en de aanvulling daarop**

In gemeente Tilburg worden nieuwe woon- en werkgebieden, zogenaamde Overhoeken aan de west- en noordkant van Berkel-Enschot ontwikkeld. Er zullen waarschijnlijk meer dan 2000 woningen worden gerealiseerd. Het totale oppervlak van de vier Overhoeken bedraagt 183 ha. Hiervan zal 6,8 ha worden ingericht voor voorzieningen en 11,5 ha als bedrijventerrein. Er worden 4 artikel procedures doorlopen.

ISBN-10: 90-421-1975-6

ISBN-13: 978-90-421-1975-8